

Názov pamiatky: Meštiansky dom

Adresa: Námestie sv. Mikuláša 2

Číslo ÚZPF: 4009/1

Popis podľa databázy PÚSR:

Zaužívaný názov NKP: meštiansky dom

Druhovú urč. PO: architektúra

Doba vzniku: pol.17. st.

Datovanie zmien: 18.st.,20.st.

Prevládajúci sloh: renesancia

Pôdorys: obdĺžnik

Dispozícia: 2-traktový

Využitie: Zariadenia orgánov mestskej samosprávy

Technický stav: dobrý

Poznámka: radnica, nad vstupom je osadená kamenná tabuľa informujúca o prestavbe domu v roku 1858

Názov pamiatky: Mestský palác

Adresa: Námestie sv. Mikuláša 5

Číslo ÚZPF: 977/1

Popis podľa databázy PÚSR:

Zaužívaný názov NKP: mestský palác

Druhovú urč. PO: architektúra

Doba vzniku: 15. st.

Datovanie zmien: po1556, po1639, druhá polovica 18. st.,19. st., 20. st.

Prevládajúci sloh: barok

Pôdorys: v tvare L

Dispozícia: 4-traktový

Využitie: Pamiatka bez využitia

Technický stav: narušený

Poznámka: dom prestavaný v honosnom rokokovom štýle, vznikol zlúčením dvoch starších objektov, majiteľ domu v roku 1775 a 1843 gróf Szirmay (podľa daňového súpisu)

Názov pamiatky: Meštiansky dom

Adresa: Námestie sv. Mikuláša 6

Číslo ÚZPF: 4011/1

Popis podľa databázy PÚSR:

Zaužívaný názov NKP: meštiansky dom

Druhovú urč. PO: architektúra

Doba vzniku: 17. st.

Datovanie zmien: 18. st.

Prevládajúci sloh: neskorý barok

Pôdorys: obdĺžnik

Dispozícia: 3-traktový

Využitie: Pamiatka bez využitia

Technický stav: vyhovujúci

Poznámka: majiteľ domu v roku 1775 Orlika, 1843 Muranyi (podľa daňového súpisu), neskôr škola

Názov pamiatky: Meštiansky dom

Adresa: Námestie sv. Mikuláša 9

Číslo ÚZPF: 4014/1

Popis podľa databázy PÚSR:

Zaužívaný názov NKP: meštiansky dom

Druhovú urč. PO: architektúra

Doba vzniku: začiatok 19. st.

Datovanie zmien: 2. polovica 20. st.

Prevládajúci sloh: klasicizmus

Pôdorys: obdĺžnik

Dispozícia: 2-traktový

Využitie: komunálne služby

Technický stav: vyhovujúci

Poznámka: majiteľ domu v roku 1775 Steiga a v 1843 Dulin (podľa daňového súpisu)

Názov pamiatky: Meštiansky dom

Adresa: Námestie sv. Mikuláša 11

Číslo ÚZPF: 978/1

Popis podľa databázy PÚSR:

Zaužívaný názov NKP: meštiansky dom

Druhovú urč. PO: architektúra

Doba vzniku: 14. st.

Datovanie zmien: 17. st.

Prevládajúci sloh: renesancia

Pôdorys: obdĺžnik

Dispozícia: 3-traktový

Využitie: obchod, Klub dôchodcov

Technický stav: vyhovujúci

Poznámka: arkádový dom, majiteľ domu v roku 1775 Prokopovits a v 1843 uvedený ako

Domuscivica (podľa daňového súpisu)

Názov pamiatky: Meštiansky dom

Adresa: Námestie sv. Mikuláša 12

Číslo ÚZPF: 979/1

Popis podľa databázy PÚSR:

Zaužívaný názov NKP: meštiansky dom

Druhovú urč. PO: architektúra

Doba vzniku: 14. st.

Datovanie zmien: 1639, 20. st.

Prevládajúci sloh: renesancia

Pôdorys: obdĺžnik

Dispozícia: 3-traktový

Využitie: reštaurácia, galéria

Technický stav: narušený

Poznámka: arkádový dom, prestavaný z dvoch samostatných domov, vstup je zaklenutý na stredový renesančný stĺp, v prejazde sa nachádza erb Juraja Günthera, bohatá štuková výzdoba na poschodí domu s uvádzaním roku 1639, majiteľ domu v roku 1775 a 1843 rodina Prokopovits (podľa daňového súpisu)

1/ Názov diela: **Hrad Ľubovňa**

Autor: Vladimír Popovič, akad. maliar

Vznik diela: 1972

Technika: art-protis

Rozmery: 260 x 420 cm

Vlastník: Mesto Stará Ľubovňa

Umiestnenie: Vestibul na 2. poschodí – budova MsÚ v Starej Ľubovni

Opis:

Vladimír Popovič patrí k najvýznamnejším maliarskym osobnostiam slovenského umenia 20. storočia. Vlnený textilný záves veľkého formátu s vedutou hradu Ľubovňa bol súčasťou výtvarného riešenia interiéru bývalých Komunálnych služieb okresu Stará Ľubovňa. Gobelín tvoril výzdobu čelnej steny zasadacej miestnosti. Ďalšie autorove výtvarné kompozície boli umiestnené vo vstupnom vestibule a na stene vnútorného schodiska 1. a 2. poschodia. V roku 1972, keď vznikol návrh výtvarného riešenia tohto objektu, v jeho tvorbe postupne doznievalo pop-artové obdobie. Bolo to jedno z dôležitých období v jeho tvorbe. Svoje diela vystavoval prevažne v Bratislave, vo Viedni a vo významných slovenských galériách. Jeho diela sa nachádzajú vo významných verejných a súkromných zbierkach. Rodom je východniar z Vysokej na Uhom. Po zrušení podniku, začiatkom 90. rokov minulého st., bol textilný záves premiestnený do budovy MsÚ v Starej Ľubovni. Výtvarné kompozície boli zo stien a vestibulu odstránené v rokoch 2013 – 2014.

Fotodokumentácia:

Označenie diela: reverz, pravý dolný roh

2/ Názov diela: **Alegória každodennej práce**

Autor: Mikuláš Dic, akad. maliar

Vznik diela: 1969

Technika: maľba, preglejka

Rozmery: 720 x 250 cm

Vlastník: Okresný úrad v Starej Ľubovni

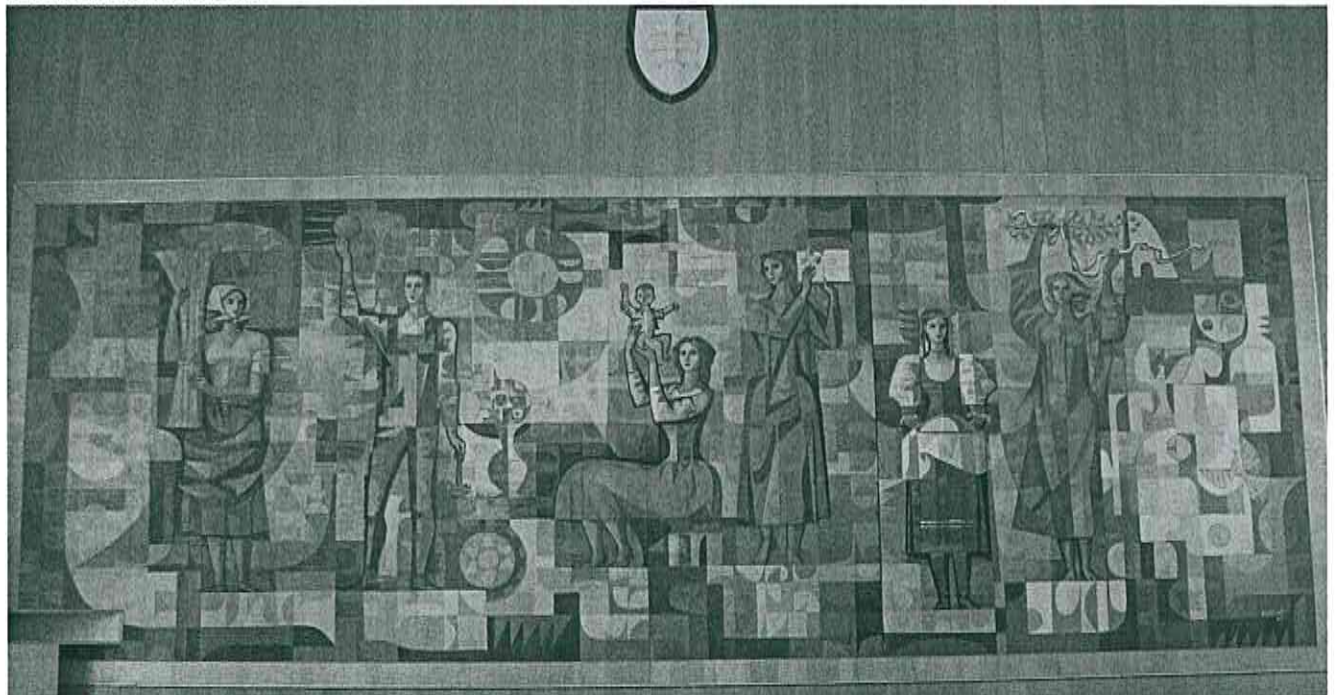
Umiestnenie: Veľká zasadačka budovy OÚ

Opis:

Monumentálne dielo je alegóriou každodenného života a práce. V centre kompozície je sediaca žena so zdvihnutým dieťaťom, predstavujúca nový život. Vedľa nej stojaca žena drží v rukách knihu s textom „Všetka moc v ČSSR patrí pracujúcemu ľudu“. Vpravo je víťazná figúra symbolizujúca oslobodenie v roku 1945 a na ľavej strane sú postavy symbolizujúce prácu. Dielo Mikuláša Dica predstavuje oslavu nastupujúceho socializmu.

Mikuláš Dic, akad. maliar, sa narodil 1.12.1931 v Jarabine. Študoval na umelecko-priemyselnej škole a VŠVU v Bratislave u prof. Matejku a Želibského. V rokoch 1957 – 58 absolvoval študijný pobyt v Drážd'anoch. Venoval sa komornej a monumentálnej tvorbe. Ďalšie jeho dve monumentálne maľby sa nachádzajú v kultúrnom dome, v jeho rodnej obci. Jedna predstavuje panorámu bojov o Duklu v roku 1944, na druhej zachytil okamih vztyčenia zástavy na japonskom ostrove Iwo Jima, ktorý dobyla námorná pechota armády USA počas 2. svetovej vojny. Dielo venoval pamiatke mladého seržanta Michala Strenka, rodáka z obce Jarabina, ktorý tu zahynul.

Fotodokumentácia:

3/ Názov diela: **Dievča spod Spišskej Magury**

Autor: Svetozár Ábel

Vznik diela: 1957

Technika: mozaika

Rozmery: 400 x 173 cm

Vlastník: Mesto Stará Ľubovňa

Umiestnenie: foajé Domu kultúry v Starej Ľubovni

Opis:

V kronike mesta Stará Ľubovňa sa uvádza „Výstavba osvetového domu začala v júni 1956 s plánovanými nákladmi 5 mil. Kčs. Podarilo sa ho ukončiť už v roku 1957, s hodnotou 4,2 mil. Kčs. Išlo o najmodernejší dom kultúry vtedajšej doby.“

Vo vnútornom foajé Domu kultúry dekoruje čelnú stenu monumentálne dielo - mozaika s motívom folklóru, tradícií a florálnych prvkov. Tvoria ju malé kúsky prírodného kameňa a farebnej glazovanej keramiky.

Autor diela, **Svetozár Ábel**, sa pri tvorbe tejto zákazky inšpiroval tradičnou kultúrou nášho regiónu. Do centra diela umiestnil postavu devy vo sviatočnom ľudovom odevu z Vyšných Ružbách, s vencom a partou na hlave. Vedľa nej umiestnil veselých zbojníkov. V dolnej časti, po obidvoch stranách dievčenskej postavy, je umiestnený text: „VLASŤ NAŠA RODNÁ, MOCNÁ BUĎ, NA STARÉ ČASY NEZABUĎ! Signatúra autora je umiestnená v ľavom dolnom rohu v tvare tlačeneho písmena A. V pravom dolnom rohu je v omietke vyryté a zabielené jeho priezvisko ABEL. Autor pochádzal z Chocholnej pri Trenčíne. Jeho tvorbu počas vysokoškolských štúdií formovali prof. G. Mallý, J. Mudroch, Ľ. Fulla a ďalší. Toto dielo patrí do obdobia jeho počiatkovej tvorby, ktoré bolo ovplyvnené lyrickosťou, poéziou a florálnymi motívmi. Počas rokov tvorivej práce sa venoval maľbe, kresbe a realizáciám v architektúre.

Fotodokumentácia:

4/ Názov diela: **Fontána so súsoším**

Autor: Štefan Koval', akad. sochár

Vznik diela: koniec 80. rokov 20. st.

Technika: plastika, svetlý mramor

Rozmery: v. 300 cm, obvod 530 cm

Vlastník: Mesto Stará Ľubovňa

Umiestnenie: Park na Námestí sv. Mikuláša – fontána

Opis:

Fontána so súsoším troch žien sediacych na podstavcoch kvádrového tvaru. Prvá drží v náručí knihy, druhá ruky na hrudi a tretia má náručie otvorené. Ide o tri monolity tvoriace jeden harmonický celok symbolizujúci poéziu, vrchovinu a domovinu. Mesto Stará Ľubovňa, ktoré bolo objednávateľom tohto diela, chcelo týmto zámerom zdôrazniť úzku spätosť s dlhoročnou tradíciou celoslovenskej súťaže prednesu poézie a prózy žien. Súťaž je organizovaná na počesť významnej slovenskej spisovateľky a predstaviteľky ženského hnutia Terézie Vansovej, ktorá isté obdobie svojho života prežila so svojím manželom, evanjelickým farárom Jánom Vansom, v Lomničke. Dielo nestráca na aktuálnosti ani v súčasnosti, pretože predstavuje krásu života v domovine obkolesenej vrchovinou.

Štefan Koval', akademický sochár, je autorom ďalších umeleckých diel v našom meste. Jeho diela sú umiestnené v obradnej sieni MsÚ, v bývalých podnikoch Tesla a Agrostav a na sídlisku Západ. Je rodákom z Vyšných Ružbách, kde doteraz žije a tvorí. V minulosti sa významne zaslúžil o organizovanie 16-tich ročníkov Medzinárodného sochárskeho sympózia vo Vyšných Ružbachoch, ktoré bolo už v období socializmu, ale aj v súčasnosti, známe na celom svete. Umelecký odbor sochárstvo ukončil v roku 1978 na Akademii Sztuk Pięknych vo Varšave. Je členom Slovenskej výtvarnej únie a Komory reštaurátorov a jeho tvorba sa nachádza v zbierkach slovenských galérií, na námestiach a vo významných priestoroch miest a obcí na Slovensku.

Fotodokumentácia:

5/ Názov diela: Špona

Autor: Mikuláš Siranko

Vznik diela: približne 1977

Technika: plastika, travertín

Rozmery: v. 175 cm, š. 160 cm, podstavec v. 30 cm.

Vlastník: Mesto Stará Ľubovňa

Umiestnenie: Pešia zóna

Opis:

Dielo je umiestnené na začiatku pešej zóny, uprostred chodníka, vedľa penziónu Gurmen. Verejnosť ho vníma ako ulitu, ale ono predstavuje oceľovú sponu, ktorá je symbolikou už zaniknutej fabriky na výrobu oceľových skrutiek – Skrutkárne. Tento závod desiatky rokov poskytoval prácu obyvateľom mesta a širokého okolia, a robil dobré meno nášmu mestu nielen v bývalom Československu, ale aj v štátoch Európy. Dielo bolo pôvodne súčasťou architektúry nového sídliska Západ v Starej Ľubovni. Bolo vyhotovené okolo roku 1976-7. Až do roku 2003 bolo umiestnené v malom parku na začiatku sídliska Západ, na ľavej strane. Odtiaľ bolo premiestnené na pešiu zónu. Mikuláš Siranko je tiež autorom monumentálneho diela s názvom *Zemeguľa v dlaniach*, ktoré je umiestnené v areáli ZŠ na ul. Levočskej v Starej Ľubovni.

Autor Mikuláš Siranko pochádzal z Košíc. Tvoriť začal hlavne v povojnovom období, jeho práce mali moderný smer. Zameriaval sa na reálne, aj na abstraktné umelecké vyjadrenie. Učil sa hlavne z diel klasikov expresionalizmu. Jeho monumentálna tvorba dopĺňa architektúru administratívnych budov, podnikov, hotelov, bánk a iných budov.

Fotodokumentácia:

6/ Názov diela: **Akt ženy**

Autor: František Gibala

Vznik diela: 1957

Technika: plastika, bronz

Rozmery: plastika dl. 118 cm, v. 68 cm, podstavec z travertínu 45 x 39 cm

Vlastník: VÚC Prešov

Umiestnenie: Exteriér – nádvorie pri hlavnej budove pri fontáne

Opis:

Budova Ľubovnianskej nemocnice v Starej Ľubovni bola postavená v rokoch 1955 – 1957. Jej vnútorné a vonkajšie priestory zdobia umelecké diela popredných slovenských umelcov 20. storočia – sochára Františka Gibala a maliara Róberta Dúbravca.

Exteriér priečelia a vchodu hlavnej budovy zdobia monumentálne sochy predstavujúce dve ženské postavy. Socha umiestnená vľavo od vchodu predstavuje ženu stojacu pod zlomeným konárom (symbolizuje podlomené zdravie). Za pásom má lipovú vetvičku. Socha umiestnená vpravo predstavuje radostnú matku s dieťaťom vo zdvihnutom náručí. Sochy sú vytesané z pieskovcového kameňa.

Na nádvorí polikliniky, pri fontáne, je na travertínovom podstavci umiestnený akt ženy z bronz. Polo ležiaca žena s pokojným výrazom v tvári, drží v ľavej ruke džbán, pod pravou rukou má lipovú ratolesť. Lipovú vetvičku nachádzame na všetkých dielach. Verilo sa, že lipa pri dotyku vťahuje do seba ľudské nemoci. Všetky tri diela sú signované menom autora F. Gibala.

František Gibala - akademický sochár, portrétista, autor pomníkov významných osobností slovenských dejín. Narodil sa v Krajnej Poľane. V roku 1933 absolvoval Štátnu priemyselnú školu v Hořiciach so zameraním na sochárstvo a kamenárstvo a v rokoch 1933-1937 študoval na Akadémii výtvarných umení v Prahe u profesorov B. Kafku, Plichtu a Vávru, na oddelení monumentálneho sochárstva. Zúčastnil sa na stovkách výstav v celej našej republike aj v zahraničí. V roku 1972 bol mu udelený titul Zaslúžilý umelec.

Fotodokumentácia:

7/ Názov diela: Matka s dieťaťom

Autor: František Gibala

Vznik diela: 1957

Technika: plastika, kameň

Rozmery: socha v. 213 cm, podstavec základňa 104 x 95 cm, v. 95 cm

Vlastník: VÚC Prešov

Umiestnenie: Exteriér – priečelie hlavnej budovy nemocnice, vpravo

8/ Názov diela: Žena

Autor: František Gibala

Vznik diela: 1957

Technika: plastika, kameň

Rozmery: socha v. 230 cm, podstavec základňa 90 x 90 cm, v. 95 cm

Vlastník: VÚC Prešov

Umiestnenie: Exteriér – priečelie hlavnej budovy nemocnice, vľavo

